

Bologna-processen på danske institutioner

Herunder har vi samlet udtalelser fra Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, CVU Øresund og Danske Studerendes Fællesråd. Alle har arbejdet indgående med Bologna-processens målsætninger.

Per Holten-Andersen,

Rektor for Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (KVL):

"Bologna-processen har været en væsentlig målestok og inspirationskilde for KVL. Vi er langt med gennemførelse af målsætningerne, og vi arbejder nu videre med fx at sikre dybden og kvaliteten i vores internationale aktiviteter gennem etablering af forpligtende, intensive samarbejder med specielt udvalgte partnerinstitutioner. I forhold til intern og ekstern kvalitetssikring er benchmarking og akkreditering af vores uddannelser centrale elementer. Bologna-processen har haft stor betydning for KVL som international uddannelsesinstitution, men også for dansk uddannelsespolitik generelt."

Charlotte Kristensen,

International koordinator ved CVU Øresund:

"I forbindelse med en temadag for undervisere i H:S Sygeplejerskeuddannelsen fik CVU Øresund besøg af en Bologna Promotor, der både trak de store linjer i Bologna-processen op og uddybede baggrunden for kvalifikationsnøglen. Oplægget har været med til at skærpe opmærksomheden og give afklaring i forhold til de udfordringer, sygeplejerskeuddannelsen står over for i forbindelse med den landsdækkende studieordning, der skal udarbejdes."

Kirsten Marie Kristensen,

Danske Studerendes Fællesråd og Bologna Promotor:

"I starten virkede alt det med Bologna-processen meget kompliceret og ikke særligt vedkommende for mig og min hverdag som studerende. Men efter at jeg har fået mere viden, har jeg opdaget, at Bologna-processens tiltag giver mig en masse spændende muligheder. Det gør det lettere for mig at komme til udlandet under mit studium og at få arbejde i udlandet, når jeg er færdiguddannet. Det har også betydet et mere fleksibelt system, således at jeg har kunnet skifte retning efter min bachelor fra Informationsvidenskab ved Aarhus Universitet til cand.soc. ved CBS."

Danmark i Bologna – få besøg af en Bologna Promotor

EU-kommissionen gav i 2004 de enkelte lande til opgave at etablere nationale teams, som skal promovere og rådgive om gennemførelsen af Bologna-processen på uddannelsesinstitutionerne.

I Danmark er det CIRIUS, der er sekretariat for de udnævnte Bologna Promotorer. De seks danske Bologna Promotorer har deres rod i det danske uddannelsesmiljø og dækker hele spektret af det videregående uddannelsessystem, dvs. de korte, mellemlange og lange videregående uddannelser.

Bologna Promotorerne kan fx formidle viden og rådgive om:

- Bologna-processens målsætninger
- Merit og anerkendelse (fx ECTS og Diploma Supplement)
- Anvendelse af kvalifikationsnøgler
- Intern og ekstern kvalitetssikring

Ønsker jeres uddannelsesinstitution at få besøg af en Bologna Promotor, skal I kontakte CIRIUS.

Få mere information

Få mere information om Bologna-processen og Bologna Promotorordningen på CIRIUS' hjemmeside: www.ciriusonline.dk/bologna

CIRIUS, Fiolstræde 44, 1171 København K,
tlf. 33 95 70 00, mail: cirius@ciriusmail.dk

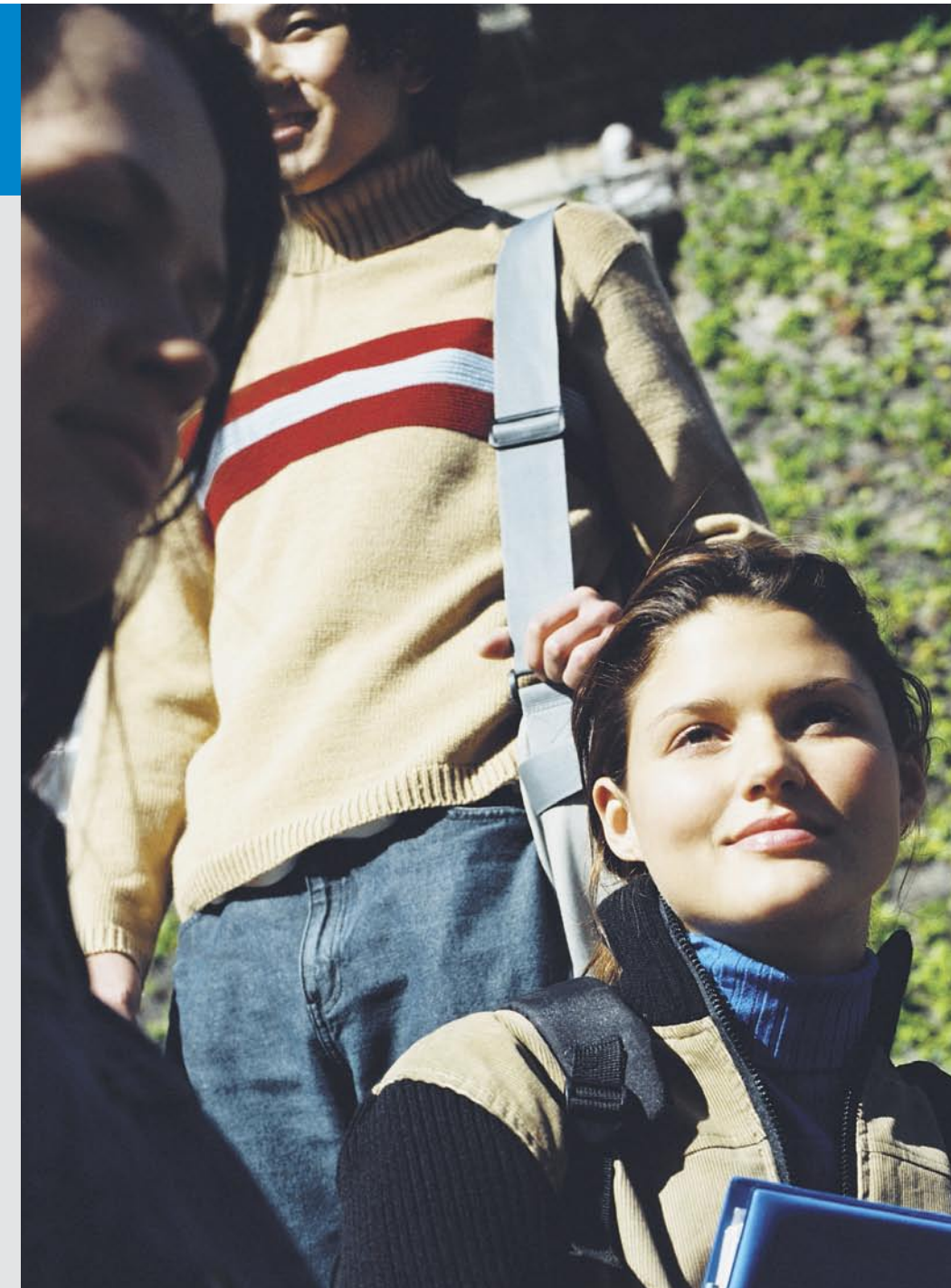
Udgivelsesår: 2006

Uddannelse og Kultur

Europa-Kommissionen

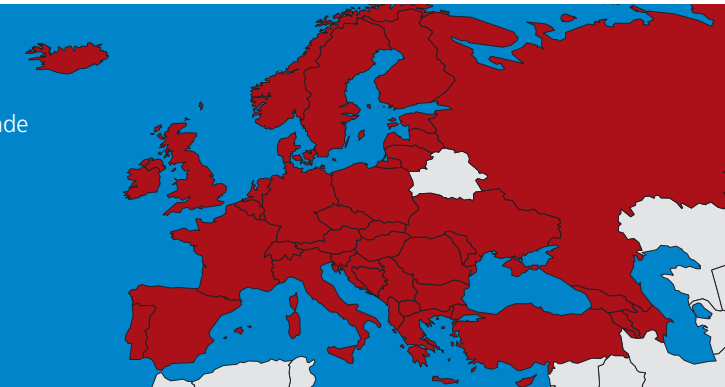
Formålet med Bologna-processen

Formålet er inden 2010 at skabe et fælleseuropæisk område for videregående uddannelse med fri mobilitet for studerende, lærere og færdiguddannede og at gøre europæisk videregående uddannelse tiltrækkende for studerende fra andre verdensdele.

I 1999 underskrev undervisningsministre fra 29 europæiske lande Bologna-deklarationen med den hensigt at realisere et fælleseuropæisk område for videregående uddannelse inden 2010. Efterfølgende har flere tilsluttet sig, således at det uddannelsespolitiske samarbejde i dag omfatter 45 lande.

Kort over de 45 deltagende lande

45

Bologna i Danmark og Danmark i Bologna

En præsentation af det uddannelsespolitiske samarbejde inden for videregående uddannelse i Europa

Bologna-samarbejdet er koncentreret omkring 10 konkrete målsætninger, der skal fremme og styrke det fælleseuropæiske uddannelsesområde. De deltagende lande ønsker bl.a. at højne kvaliteten i undervisningen, forbedre den gensidige anerkendelse af uddannelseskvalifikationer og øge gennemsigtigheden i landenes uddannelsessystemer.

Denne pjece præsenterer Bologna-samarbejdets 10 målsætninger, samtidig med at den gør status over processens gennemførelse i Danmark.

Desuden fortæller pjecen om Bologna Promotorordningen, der er en hjælp til uddannelsesinstitutioner, som ønsker at fremme Bologna-processen på deres uddannelsesinstitution i Danmark. Ordningen er etableret af EU-kommissionen og administreres i Danmark af CIRIUS.

I Danmark har Videnskabsministeriet det overordnede ansvar for den danske deltagelse i Bologna-processen.

De 10 Bologna-målsætninger og deres status i Danmark

Bologna målsætninger i Danmark

Bologna-processen har haft overordentlig stor indflydelse på dansk uddannelsespolitik. Herunder sammenholdes de 10 Bologna-målsætninger med de væsentligste konkrete, nationale initiativer. Hensynet til uddannelsessamarbejdets sociale dimension, herunder socioøkonomiske hensyn, er et gennemgående element i alle Bologna-aktiviteter.

Mål 1

At udvikle letlæselige og sammenlignelige uddannelsesbeskrivelser og uddannelsesbeviser, så det bliver nemmere at få adgang til uddannelse eller arbejde i Europa.

Opfølgning i Danmark: Fra september 2002 har alle danske videregående uddannelsesinstitutioner udstedt et engelsksproget tillæg til det danske eksamensbevis. Tillægget kaldes Diploma Supplement og er en uddybende forklaring af uddannelsens indhold, faglige og erhvervs-mæssige sigte og dens placering i det nationale uddannelsessystem. Tillægget kan bruges i forbindelse med jobansøgning og videreuddannelse i udlandet.

Et andet værktøj er udviklingen af europæiske såvel som nationale kvalifikationsnøgler. En kvalifikationsnøgle er en systematisk beskrivelse af de forskellige uddannelsesniveauer i et uddannelsessystem ved hjælp af slutkompetencebeskrivelser. En kvalifikationsnøgle skal gøre det lettere at sammenligne uddannelser. Danmark har været et af foregangslandene i udvikling af en kvalifikationsnøgle for de videregående uddannelser.

Mål 2

At udvikle en gradsstruktur i uddannelsessystemet, der omfatter tre niveauer, dvs. bachelor, kandidat og ph.d.

Opfølgning i Danmark: Den danske gradsstruktur på universitetsområdet følger Bologna-målsætningerne. På det mellemlange videregående uddannelsesområde er professionsbachelor indført. I videreuddannelsessystemet for voksne er der indført diplom- og masteruddannelser. De korte videregående uddannelser indgår ikke formelt i den internationale tredelte gradsstruktur, og det er op til Danmark at indplacere dem i en national kontekst.

Mål 3

At udvikle og implementere ECTS-meritsystemet for at fremme den europæiske studentermobilitet.

Opfølgning i Danmark: ECTS-pointsystemet er indført som nationalt system fra 1. september 2001. I Danmark arbejdes der fortsat på at kvalitetssikre ECTS-systemets anvendelse med det formål at lette merit-overførsel nationalt såvel som internationalt.

Mål 4

At fremme europæisk mobilitet for studerende, undervisere, forskere og administrativt personale ved at fjerne mobilitetsforhindringer.

Opfølgning i Danmark: I Danmark har man oprettet CIRIUS, der er med til at udbygge og styrke internationaliseringen af uddannelser på alle niveauer. CIRIUS varetager den nationale forvaltning af danske og inter-nationale programmer og stipendieordninger til fremme af mobilitet og samarbejde inden for uddannelsesområdet. I samarbejde med andre offentlige myndigheder, fx Udlændingestyrelsen, arbejdes løbende med at fjerne mobilitetshindringer.

De danske muligheder for at tage SU med til udlandet er et andet væsentligt virkemiddel til at afhjælpe økonomiske hindringer for mobilitet.

Danmark har pr. 20. marts 2003 ratificeret Lissabon-konventionen fra 1997 om anerkendelse af kvalifikationer inden for de videregående uddannelser i Europaregionen. Det betyder, at Danmark følger konventionens retningslinjer om gensidig anerkendelse af adgangsgivende eksaminer, studieperioder og eksamensbeviser inden for videregående uddannelse. Lissabon-konventionen er helt central for CIRIUS' arbejde i forbindelse med vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer.

Mål 5

At fremme samarbejde om kvalitetssikring af uddannelse ved at udvikle sammenlignelige kriterier og metoder.

Opfølgning i Danmark: Krav om kvalitetssikring indgår i den danske uddannelseslovgivning for de videregående uddannelser. Herunder har vi et nationalt evalueringsorgan – Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) – som varetager nationale uddannelsesevalueringer, og som samarbejder på europæisk plan inden for rammerne af the European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA). I ENQA regi har man udarbejdet fælles guidelines – og et fælles register for kvalitetssikring er under udvikling.

Desuden arbejdes der i øjeblikket på indførelse af et akkrediteringssystem, således at alle videregående uddannelser løbende vurderes af et uafhængigt akkrediteringsorgan efter internationale standarder. Dette skal sikre en systematisk kvalitetssikring af uddannelserne.

Mål 6

At styrke den europæiske dimension i uddannelserne ved at fremme udviklingen af fælleseuropæiske kursusforløb og joint degrees.

Opfølgning i Danmark: Videnskabsministeriet udstedte i efteråret 2005 en bekendtgørelse om parallelforløb og fællesuddannelse, der skal gøre det muligt for universiteterne at indgå aktivt i fælleseuropæiske uddannelsesforløb. Tilsvarende mulighed for at etablere parallelforløb og fællesuddannelse er under udarbejdelse i Undervisningsministeriet. Flere danske universiteter er allerede aktive, bl.a. gennem EU-programmet Erasmus Mundus.

Mål 7

At sætte fokus på livslang læring, fordi opkvalificering af borgerne forbedrer Europas konkurrenceevne og sikrer den sociale sammenhængskraft og lige muligheder.

Opfølgning i Danmark: På tværs af en række ministerier arbejdes der med anerkendelse af realkompetencer. Ved at fremme anerkendelsen af kompetencer opnået på arbejdsmarkedet er det målet at lette adgangen til videreuddannelse og livslang læring. Med videreuddannelsessystemet for voksne har Danmark desuden et sammenhængende system for livslang uddannelse, der supplerer og er parallelt til det ordinære videregående uddannelsessystem.

Mål 8

At inddrage uddannelsesinstitutionerne og de studerende som aktive og konstruktive parter i gennemførelsen af Bologna-processen.

Opfølgning i Danmark: Uddannelsesinstitutionernes autonomi og regler om studenterindflydelse er væsentlige forudsætninger for institutionernes og de studerendes aktive medvirken i Bologna-processen. Danske universiteters autonomi er fastlagt i universitetsloven, der også sikrer de studerende indflydelse på deres uddannelse ved repræsentation i bestyrelser, studienævn m.fl. På det mellemlange videregående uddannelsesområde er Centre for Videregående Uddannelse organiseret som selvejende institutioner. De studerende er repræsenteret i de enkelte uddannelsers studiebestyrelser. Hvad angår det korte videregående uddannelsesområde, er erhvervsskolerne ligeledes selvejende institutioner, og de studerende er repræsenteret i bestyrelserne.

Mål 9

At fremme tiltrækningskraften ved at øge konkurrenceevnen for europæisk videregående uddannelse både over for europæiske studerende og studerende fra resten af verden.

Opfølgning i Danmark: De danske uddannelsesinstitutioner arbejder løbende med at udvikle og kvalitetssikre uddannelse og forskning og udbygge det internationale uddannelsessamarbejde. Markedsføring og tiltrækning af udenlandske studerende gennem et øget udbud af engelsksprogede forløb og kurser indgår i mange institutioners strategi.

På nationalt plan er CIRIUS, i tæt samarbejde med relevante ministerier og de danske uddannelsesinstitutioner, engageret i en række initiativer omkring markedsføring af Danmark som uddannelsesland på det globale uddannelsesmarked. For at kunne tiltrække højt kvalificerede studerende fra lande uden for Europa er der i 2006 introduceret stipendieordninger til studerende, der optages på en række af Videnskabs- og Undervisningsministeriets uddannelser.

Mål 10

At sætte fokus på forskningsuddannelse og øge synergien mellem forskning og uddannelse i Europa.

Opfølgning i Danmark: Et internationalt panel nedsat af Videnskabsministeriet har analyseret og evalueret strukturen og organiseringen af den danske forskeruddannelse. Panelet kommer i deres evalueringsrapport med en række anbefalinger og bud på, hvordan den danske forskeruddannelse kan styrkes.

Få mere information

I regi af Bologna-processen afholdes en række seminarer og konferencer både nationalt og internationalt. På nedenstående hjemmesider kan der hentes oplysninger om disse arrangementer. Desuden kan man få yderligere information om Bologna-processen og Bologna Promotorordningen.

www.ciriusonline.dk/bologna
www.bologna.dk
www.dfes.gov.uk/bologna